

רבינו מעשתהו

הפיקוד לסגנו, ראש אג"ם, האלוף עזר וייצמן, סיבכתי את המדינה בטעויות שעשיתי", אמר אז רבין לווייצמן, לפי עדותו של האחרון. "היות וכך, והיות שמי שעשה טעות צריך ללכת — האם אתה מוכן לקבל את תפקיד הרמטכ"ל?"

חזרה לימים השחורים

לאחרונה עשה רבין שורה ארוכה יותר של טעויות. לא היה בהם כדי לסכן את ביטחון המדינה, כמו הטעויות שעשה לדבריו. בעת שכיהן כרמטכ"ל.

אולם טעויות אלה סיכנו דבר לא פחות חשוב מאשר ביטחון המדינה: את המיב"ג והדמוקרטיה שלה, כפי שהתעצב במרוצת השנים האחרונות ובמיוחד אחרי מלחמת יום הכיפורים.

כיוון שהפעם סיכנו טעויותיו לא את המדינה אלא את כס ראש הממשלה שלו, לא מצא רבין בנפשו את אומץ הלב הדרוש כדי להכיר בטעויות אלה. אחוז פאניקה נוראה הוא החל פועל בצורה העלולה להתחיר את מדינת ישראל לתקופות החשוכות ביותר בתולדותיה.

כאשר יודעו יום אחד פרטי עסקי הביש לתוכו נקלע רבין, הם עלולים לזעזע אפילו את תומכיו הנלהבים ביותר. במחילת החלטה כותי שקולה אחת, שהוא תוצרת הפאניקה שלו, עלול יצי"ק רבין להחזיר את המדינה 20 שנה אחורנית, אל הימים השחורים של תקופת שילטונו האכזריות של דויד בן-גוריון.

רוב אורחי המדינה לא עברו את הרחוקות של אותם ימים. לרבים מהם, שגדלו עם המדינה או עלו אליה בעשרים השנים האחרונות, והיו פרק בלתי מוכר שאין הם מסוגלים להכינו ולתפוסו. גם מרבים מאלה שחיו אותן שנים במדינה, נשתכחו זכרונות אותה תקופה. השינויים העצומים שעברו על המדינה בתהליך התבגרותה הדמוקרטית והליברליזציה של החיים החברתיים והפוליטיים בה, השכיחו את העובדה שפעם היו פני הדברים שרנים לחלוטין.

כדאי אולי להעלות מתוכם השיכחה כמה עובדות.

בתקופת שילטונו של דויד בן-גוריון, עד תחילת שנות השישים, היו כל האמצעים כשרים להבטחת השילטון. יריבי השילטון הוגדרו כאויבי המדינה. מבקרי הממשלה נחשבו כבוגדים. מי שסיכן את השילטון הוכרז כפוגע בביטחון המדינה. כדברי משה שרת, מי שירש לזמן קצר את דויד בן-גוריון בראשות הממשלה, שרר אז בישראל "מישטר של פחד וחשך בון".

השירותים החשאיים של המדינה, והמיוחד שירות הביטחון תחת פיקודו של איסר הראה, שימשו אז מכשיר בידו השילטון למיחמה כיריבים פוליטיים. במשרדו מיפ"ג לגות אופוזיציה הוטמנו מכשירי האונח. מנהיגים אופוזיציוניים התלוננו כי מצותתים לשוחות הרמפון שלהם. לא רק הם אלא גם עיתונאים ויריבים בתוך מפלגת השילטון שימשו מטרה קבועה ל"עיקוב והאונח של שירות הביטחון.

ראש שירות הביטחון, איסר הראה, השי-תתף באופן קבוע בשיבות מרכז מיפ"ג לגת השילטון. הוא ראה מחובתו ומתפקידו לדווח לראש הממשלה על מה ש-

יצחק רבין אינו מסוגל לעמוד בלחץ של נסיבות קשות. הוא נוטה לפאניקה, מחוסר כוח החלטה. נתקף ב"מצבים של חרדה עמוקה וספי-השבירה שלו הוא נמוך מאוד."

בהאשמות אלה כלפי מי שהיה מיועד להתמנות כראש-ממשלה של ישראל, יצא לפני שנה בדיוק אלוף (מיל.) עזר וייצמן. טענותיו של וייצמן, שנועדו למנוע את בחירתו של רבין כראש-ממשלה בטענה שהוא בעל ספי-שבירה נמוך ונתקף בחרדה במצבים של לחץ, עוררו לפני שנה סערה ציבורית רבתה. עיקר הזעם הציבורי הופנה אז כלפי וייצמן עצמו. העיתוי בו השבוע הסתבר כי הצדק היה עם עזר וייצמן.

תחת לחץ זה נתקף יצחק רבין כמצב של חרדה. הוא איבד את עשתונותו, החל מתנהג בצורה שאינה מתאימת עם השכד הישר. הסכנה כי הוא עלול ליפוג מכס ראש-הממשלה של שררוריה ש-

קיסינג'ור פייטופט

כיו משתדלים בכל כוחם להזכיר את אימרות השופר שלו מאז ככל הזדמנות.

הם מבקשים לתאר את קיסינג'ור כאדם המפספט בכל הזדמנות. שאינו יודע לבר צור את לשונו, המשמיע לא פעם באוזני זרים הערות מעליבות על מדינאים אמריקאיים ובינלאומיים.

יש מי שמעוניין להפיץ זאת. למשל: המיסד הביטחוני האמריקאי. יש למיסד הביטחוני האמריקאי קאי ידידים בכל בירה עולמית, והוא יכול להפעים כדי לפוצץ פצצות אנטוויקסינג'וריות בכל מקום שהוא, גם מחוץ לגבולות ארץ-צויה הברית.

כך הופך המאבק מלחמה עולמית. כי גם לקיסינג'ור יש, כמוכן, ידידים בכל בירה — ואלה מסוגלים לאחוז באמי צעים קיצוניים מאוד כדי להגן על פטרור גם. ובניגוד לאמריקה עצמה, שבה קשה מאוד לדכא את חופש-הביטוי אחרי מה

ה מאבק על הנרי קיסינג'ור הגיע להשיאו.

שדה-הקרב שוב אינו מוגבל לשיטחה של ארצות-הברית. הוא חובק את העולם כולו. בקאהיר ובבנגוק, במוסקבה ובירור שלים, גערכים קרבות מרים בין שני המחנות: מחנה התומכים הרוצה להצילו, ומחנה המבקשים להדיחו בכל מחיר.

מוכה ומוכפ, זוחם עתה קיי סינג'ור על הייו הפוליטיים. קשה להכיר בו את המדינאי הכריזמטי שלמחרת מידחמת יום-הכיפורים, האיש שרכב על גל של פופולריות עולמית, ושחפליט על כל צעד ושעל הערות מעליבות ומזלזלות על גדי הדי העולם.

פה גולן מדי

אכן, פיו הגרול של קיסינג'ור היה בעוכריו. כשהיה בשיא ההצלחה דיבר יותר מדי ורכש לעצמו אויבים ללא-ספור. אחד האויבים האלה הוא, כנר" אה, ג'ראד פורד בכבודו-ועצמו. זמן קצר אחרי מלחמת יום-הכיפורים התפטר סגן-נשיא ארצות-הברית. ספירור אגניו. נוכל שנתפס בעיסקי-שוחד. במקור מו בחר ריצ'ארד ניקסון בחבר-קונגרס חביב ואסור, ג'רי פורד.

באותם ימים היה קיסינג'ור איש-אמונו וידימינו של ניקסון. הנשיא שבחר זה עתה מחדש, ברוב עצום. פורד היה, בעיני קיסינג'ור, אישיות מבוטלת. באופן מסורתי, סגן-נשיא בארצות-הברית הוא גלגל חמישי במישל. אדם שאין לו תפקיד אלא להמתין למותו של הנשיא. (בדי-חה אמריקאית ישנה: "לסלוגי היו שני בנים. האחד נעדר במלחמה, והשני נבחר כסגן-נשיא ומאו לא שמעו עליהם.")

היה זה אך טבעי שקיסינג'ור דיבר אז באופן חופשי מאוד על פורד. בפגישות שונות באמריקה וברחבי העולם הוא הגדיר את פורד כידר, כאפס פוליטי, כעסקן שאין לו מושג בפוליטיקה כיני-לאומית. בכך רצה לחזק את מועי מרו של ניקסון, לתאר אותו כי נשיא שאין לו תחילת.

כל זה הגיע לאוזניו של פורד. במשך כמה חודשים, כשהוא עצמו היה איש חדש ובלתי-מנוסה, המשיך פורד לתת גיבוי מלא לקיסינג'ור. אחרי מפולת ווט-גייט, היה קיסינג'ור האיש האחד בממדי שלת וושינגטון שנהנה מאמון כללי. פורד ניתלה בו.

אולם בינתיים השתנה המצב. הפופולריות של קיסינג'ור נפגמה באופן מכריע במפור לת של ויאט-נאם ובכישלון המיורת-תרי כוני. ואילו פורד רוצה לקבוע לעצמו תדמית כנשיא עצמאי ונמרץ. פורד שוב אינו זקוק לקיסינג'ור — וכמה מעוזריו מבקשים לשכי נעזי שקיסינג'ור הוא כיום מעמסה שפדאי להיפטר ממנה.

החלטתו של פורד להישג אישית עם אנואר אל-סאדאת ועם יצחק רבין היא פועל-יוצא של מציאות חדשה זו. פורד מופיע כמי שמחזיק בידו את היוזמה המדינית. וכמי שמנהל בעצמו את מדיניות-החוזן האמריקאית. קיסינג'ור חופך בי-הדרגה לגלגל חמישי. און מפק שקיסינג'ור היה רוצה עכשיו שישכחו את אשר אמר על פורד לפני שנה וחצי. ואילו אוי-

יצחק רבין: היכן המיסמכים?

טרם פריצה, העבירה אותו על דעי תו. כדי להחליף מבעייה — שניתן היה בעזרת התכונה וההגיון הקר לפתור אותה כלאחר-כך — הוא החז להתנהג בצורה פסיכופאטית-זוגית המסכנת את החיים הדמוקטי-רטיים במדינה.

במאי 1967, כאשר כרע יצחק רבין תחת כובד האחריות שהוטלה עליו, היה לו די אומץ-לב כדי לנסות להעביר את

שקרה בפרשת ווטרגייט, במדינות אחרות אפשר להשתמש באמצעי-דיכוי קיצוניים. כך ניצר פארארוכס: יודיוו של קיסינג'ור בעולם, הפועלים למען שמורת מעמדו, מסוגלים להשי-תמש באמצעים שיש דיכוי ברזוטאי לי, שאילו ניסה השילטון האמריקאי קאי להשתמש בהם באמריקה עצי-מה — היה הזעם הציבורי נגדו קובר תחתיו את הממשלה.